

Novel·la

L'Egipte immòbil d'Ibrahim

Carlos Zanón

Sonallah Ibrahim va escriure això el 2008: "L'important és que la situació actual és insostenible. Els preus s'encareixen cada dia més i, mentrestant, el rei, passant les hores al casino i els que s'haurien de fer càrrec de la crisi, *jugant a tiro*". I Ibrahim és egipci. I parla del Caire, de la societat egípcia de l'any 1948. Els continua sonant? És clar. A Egipte el temps és immòbil i la corrupció i els mals governs sembla que ho són. Atrapats entre ser el xa o l'aiatol·là Khomeini. I David Bisbal preocupat amb les piràmides.

Però ha estat l'oportunitat de la seva edició en català el fet que el teló de fons polític i social de la novel·la passi a primera línia. Perquè el llibre d'Ibrahim no és sinó una meravellosa història íntima, de mirades i portes ajustades, de frases i pensaments curts i minuciosos. Trossos esgarrats de la superfície de la realitat, els primers talls a la veu i els ulls d'un nen, que són els més profunds. Mai al llibre s'hi afronten les preguntes directes, els interrogants, les claus a priori essencials. Tot ho anem migdescobrint, extraviant i recuperant en un exercici de parsimoniosa memòria perifèrica. Conformant una agredolça narració sobre la solitud, la decadència, l'erotisme, l'amistat i l'amor fraternal.

Els ulls que ho miren tot són els d'un nen de 10 anys, fill d'un pare que podria ser el seu avi. Un home jubilat que mira de trobar una altra dona després de la desaparició de la mare del nen. L'absència d'aquesta dona condiciona un relat, però, que és superat per un emocionat cant sobre la derrota, la dignitat, la decrepitud viril i les mans d'un nen, que són agafades per un pare, i massa tiets, germanes, minyones i estranys.

Sonallah Ibrahim (el Caire, 1937) és també autor de contes i novel·les com ara *El comitè*, *Zaat* i *Warda*, i és membre fundador del moviment Kifaia (Prou!), d'oposició al règim a partir de postulats no islamistes. O sigui que molta sort, senyor Ibrahim i gràcies per *Mirades furtives*. *

Mirades furtives
Autor: Sonallah Ibrahim
Traducció: Jaume Ferrer
Editorial: Edicions de 1984
Barcelona, 2011
Pàgines: 233
Preu: 18 euros

L'últim dia abans de demà
Autor: Eduard Márquez
Editorial: Empúries
Barcelona, 2011
Pàgines: 152
Preu: 16 euros

Eduard Márquez ens ofereix una novel·la breu protagonitzada per tres amics i ambientada en tres èpoques històriques diferents

CRISTINA CALDERER

nal tràgic.

A diferència d'altres llibres seus, situats en llocs inconcrets o vagament centreeuropeus, en aquest llibre Márquez fa que tot passi entre Barcelona i unes emotives escenes al Port de la Selva. Són tres moments històrics que també donen un to de crònica sentimental i musical: al final dels anys seixanta, als

vuitanta i en l'actualitat. Les escenes se succeeixen entre silencis, barrejant passat i present, amb l'únic fil de continuïtat del documental d'animals que el protagonista veu per la televisió. Márquez domina com ningú certes estratègiques efectistes basades a fabricar frases boniques, curtes i lacòniques, disposades tipogràficament:

"Però no podrà ser. Ja no. La platja està buida. M'apujo el coll de l'abric. Ploro".

Impacta la manera com l'autor exposa les escenes íntimes al col·legi religiós, amb uns capellans de La Salle que s'expressen amb un castellà que fa posar els pèls de punta i que tant llancen esborradors contra el cap dels alumnes com cometen amb impunitat tota mena de maltractaments i abusos sexuals. Eduard Márquez denuncia sense concessions, sense jutjar, però tampoc sense amagar res: "*L'hermano Bartolomé m'abaixa els pantalons i els calçotets. Em toca el penis. Tinc la sensació que la seva mà és molt grossa. Massa grossa. Tranquilo, no pasa nada. L'hermano Bartolomé s'ajup i em llepa el penis. Tremolo*". En una altra escena de la novel·la, els records familiars brollen i s'amunteguen després de visitar els banys de Sant Sebastià, abandonats, amb les piscines buides. Francesca en fa fotografies i el narrador escriu un poema sobre Francesca fent les fotografies que més tard Robert elogiarà. Però ja tot només és una "esplendor fotogràfica de la decadència": els pares s'han fet vells i han emmalaltit. El matrimoni amb Nora ha fracassat. Francesca i Robert han desaparegut. El narrador només té els 623 grams que pesa l'urna amb les cendres de la seva filla. I tornarà a casa amb les mans buides. *

La canadenc Margaret Atwood narra la història d'un món futur marcat per l'odi i la por

JOHN MACDOUGALL / AFP

a una nit futura en què totes les hores seran iguals i que ens deixarà un planeta erm, amb fusta podrida i eines rovellades, per més que existeixi el somni de trobar un gen humà perfecte i immortal i que no depengui d'allò que l'autora defineix com el dolor romàntic.

Atwood sembla que ens parli de fe, de pors, de lluites de poder, d'un món que combina vegetarians radicals amb monstres assedegats de sang, però en realitat ens parla d'allò més bàsic i que ens fa por perdre: la identitat. És una reflexió sobre el fet d'oblidar qui som si estem sols, o sobre com quan ens movem en el fons del fons, els noms desapareixen i cap història ja no és certa. Com quan, després d'un incendi, el bé més preuat perdut no són els diners, sinó un simple àlbum de fotos. *

L'any del diluvi
Autora: Margaret Atwood
Traductora: Marta Pera
Editorial: Bromera
Alzira, 2010
Pàgines: 440
Preu: 20 euros

